

Esperanto-Brno

Esperanto-Brno - Kluba prelego 21.5.2011

Přednáška k 110. výročí založení esperantského klubu v Brně v roce 1901.

Komunikace - největší problém lidstva.

Vážené dámy a pánové.

Oslabujeme výročí 110 let od založení prvního klubu esperantistů v celém tehdejší Rakousku-Uhersku. Nebylo to ve Vídni, hlavním městě monarchie, ani v Praze hlavním městě naší země, ale právě v Brně. Je to pro nás čest a velká výzva být i v budoucnu pokračovatelé a průkopníci velké myšlenky účinné a spravedlivé komunikace mezi lidmi různých národů.

Esperanto se neprosazuje mocí ani násilím, ani nařízením shora, ale zve k soužití a porozumění všechny národy světa bez rozdílu ras, kultury a víry.

Když geniální tvůrce esperanta před jedním a čtvrt stoletím chtěl řešit závažné komunikační problémy ve světě novým, pravidelným, prostě po všech stranách geniálním jazykem netušil, jak dalece se bude muset vyhrotit situace v komunikaci, aby lidé konečně pochopili a začali užívat obrovské výhody jeho geniálního jazyka.

Komunikace je zásadní problém pro další vývoj planety a ten se musí vyřešit a musí se to udělat správně, spravedlivě a účinně! Jsem přesvědčen, že naše budoucnost a budoucnost celé lidské civilizace na tom bude velmi záviset!

Slide: Nekomunikace je největší problém lidstva

Co udělat pro naši budoucnost?

Dlouho jsem si lámal hlavu s otázkou, co je vlastně to nejdůležitější, aby se naše společnost mohla zdárně vyvíjet. Je to zajištění potravy, surovin, energie, vzdělání, zdraví, kultury, míru? Odpověď mi sama vyplynula z představy o velikosti Česka v EU a ve světě.

Představte si, že celá EU má velikost této stránky papíru. Víte kolik z té stránky připadne na Českou republiku? Tady ten malý růžeček! Pouhá jedna padesátina ať již vezmeme plochu republiky nebo počet obyvatel, je to stejné. V poměru k celému světu se naše ploška ještě dále dvanáctkrát smrskne na kousek velikosti nehtu malíčku. (*Upustit papírek na zem!*) Takže takto si stojíme ve skutečnosti. Ač se nám to líbí, nebo nelíbí, jsme nesmírně malí. Bez druhých se neobejdeme. Musíme s nimi žít a spolupracovat a proto se světem, který se dnes stal malým, musíme komunikovat. A teď jsme u toho největšího

problému, kterým bezpochyby problém komunikace je. Proč? Je to problém zcela zásadní, poněvadž jeho zvládnutí vyřeší, nebo přinejmenším značně pomůže vyřešit všechny další problémy.

Život ve společnosti.

Ve společnosti lidé pracují a vytvářejí hodnoty, které se směňují na trhu. Pochopitelně je nutné některé výrobky nebo služby vyvést za hranice země a jiné zase dovést. To vše probíhá velmi intenzivně a tento, pro každou společnost životně důležitý proces, nemůže fungovat bez komunikace. Základním údajem při hodnocení účinnosti ekonomie každé země je takzvaný hrubý domácí produkt dané země. Zkráceně HDP. Jedná se o součet všech vytvořených hodnot ať již to jsou hmotné produkty, nebo služby, které se nějakým způsobem na trhu uplatní.

Podělíme-li HDP počtem obyvatel, dostaneme HDP na hlavu. Toto číslo ukazuje kolik hodnot vytvoří průměrný člověk dané země a tedy ukáže jeho pracovní výkon i jeho produktivitu.

Slide: Průměrný Američan...

Nejvyšší produktivitu na světě mají Američané. Průměrný obyvatel EU vyprodukuje o 57 % méně než občan Spojených států! Jsou Američané chytřejší, mají lepší vzdělání, pracují intenzivněji? Kdo byl delší dobu v USA by toto jen stěží tvrdil. Jistě jsou sociální výdaje v USA nižší než v EU, ale v tom ten hlavní důvod asi nebude. Já ho vidím jinde a to hlavně v komunikaci. Pokusím se to vysvětlit.

Slide: Kritické množství informace USA.

Představte si USA s jejich 310 miliony obyvatel. Od New Yorku po Los Angeles si všichni rozumí a jejich komunikace v angličtině je snadná. Potřebuje-li nějaká americká firma vyrobit nový výrobek sestávající se z pěti nových, důležitých součástí A, B, C, D, E (*obrázek USA s písmeny*) snadno se doví, kdo je vyrábí a stačí pár telefonů a na vlastnostech, ceně a dodávkách se domluví. A nový produkt je na trhu!

Slide: Kritické množství informace EU.

Zkuste udělat podobnou akci v EU (*obrázek EU s písmeny*)! Dejme tomu, že tyto díly jsou k mání ve Španělsku, Finsku, Řecku, Německu a Estonsku. Jaká bude pravděpodobnost, že je vůbec najdete a že se s těmi firmami vůbec účinně domluvíte?

A když vám bude chybět jen jediná součástka nový výrobek nebude, obrat nebude, zisk nebude, pracovní místo nebude, na daně nebude, na důchod nebude atd. Firma v USA dosáhla pomocí komunikace úspěchu a naše firma ne, protože naše komunikace nebyla úspěšná. Hodnota komunikace na trhu v USA je nadkritická a lze dát věci dohromady. V EU je trh a počet firem větší než v USA, avšak podkritická komunikace i z většího trhu udělá trh menší a málo účinný. Větší lidský a odborný potenciál je méně úspěšný. To je asi pro všechny logické a zcela pochopitelné.

Ze zdrojů z EU vyplývá, že 11% malých a středních firem přiznává, že ztratily obchod v důsledku nemožnosti komunikovat v cizím jazyce. Není pochyb, že ve skutečnosti je toto číslo značně vyšší. Jednak asi málokterý obchodník rád přizná, že neudělal obchod, protože neumí cizí jazyk, jednak v naprosté většině případů se to ani vůbec nedozví! Čili škoda bude podstatně větší. Víte, že malých a středních firem je v EU 66 % a jsou tedy pro evropskou ekonomiku velmi důležité? Zaměstnávají víc lidí, než ty velké a vytvářejí největší část hrubého domácího produktu! Jaký dopad má evropská nekomunikace na hospodářské výsledky?

Kdybychom připustili, že kvůli jazykovým bariérám v EU se ztratí ročně jen jedna čtvrtina rozdílu mezi produktivitou Američana a Evropana, tak bychom se dostali k číslu tisíc miliard € každý rok. Ve skutečnosti bude toto číslo podstatně větší.

Slide: **1 000 000 000 000**

Kdybychom měli odvahu přidat i hodnotu ztracených šancí trhu s půl miliardou schopných a vzdělaných obyvatel EU, tak bychom se přiblížili číslu šesti tisíc miliard €! Považujete to za čirou fantazii? Já ne!

Kvůli nekomunikaci EU promrhává své šance.

Slide: **EU promrhává své šance**

Jsou i jiné příklady, které to zcela jasně ukazují. Typickým příkladem jsou náklady na patentovou ochranu evropských vynálezů – takzvaného duchovního vlastnictví. Náklady na patent v EU jsou 27krát vyšší, než náklady na stejný patent v USA a 13krát vyšší než náklady na stejný patent v Japonsku. Zcela nepochybně je na vině přímo, či nepřímo národní a jazyková rozdílnost v Evropě. Jedná se tedy o náklady na komunikaci i v této, pro nás tak dramaticky důležité oblasti. Jelikož většina známých výrobků a technologií se přemisťuje do oblastí s nízkou cenou pracovní síly, jsou právě vynálezy a nové technologie pro naše přežití zcela zásadní. Jedině patentová ochrana našich vynálezů by nás mohla ochránit před drtivou světovou konkurencí. Vysoká technologická úroveň je takřka to poslední eso, které snad ještě v ruce držíme. Myslíte si, že bude hodně evropských firem, které mohou vydat 27 krát víc peněz na získání patentu? To není o padesát procent navíc, to je o dva tisíce sedm set procent navíc! Určitě ne. Kdo tím bude nakonec trpět?

Malé národy trpí nejvíc!

Týká se nás to vůbec nějak?

Ano, Česka se to týká velmi silně. Jako malý národ máme malý trh a nejsme prakticky v ničem soběstační (pokud nemluvíme o produkci máku). Malý národ má mnohem dál ke kritické mase informací a kontaktů nutných k rozřešení moderních vědeckých a technických problémů. Jsme tedy informačně silně podkritičtí. Velké národy mají přirozeně širší pole dostupných informací, větší počet schopných lidí a mnohem větší pravděpodobnost, že se věci znalí odborníci s komplementárními znalostmi potkají, dorozumí a že z toho vznikne něco nového a zajímavého. Proto je rozřešení problému komunikace zvláště pro malé národy tak zásadní a má na budoucnost Česka velký vliv.

Bohužel velmi málo lidí si důležitost problému komunikace uvědomuje a skoro nikdo nevidí jaké velmi negativní následky to má. Historicky jsou Evropané na nekomunikaci přes hranice zvyklí a připadá jim to normální.

Průměrnému občanovi nelze co vyčítat, když si ani ekonomové s jazykovým problémem nelámou hlavu. Američtí ekonomové tento problém v rodné angličtině nemají a tak se tím nezabývají. Ale, proboha, proč spí naši ekonomové?

Vloni jsem kontaktoval známého amerického ekonoma profesora B.R. Chiswicka. Ten o žádné práci v tomto směru nevěděl. Naši čeští ekonomové buď na dotazy vůbec neodpovídají, nebo věc považují za nevěrohodnou. Dostal jsem jedinou odpověď od známého českého ekonoma : „velmi zajímavé myšlenky, jen jestli jim bude někdo chtít naslouchat...“

Bruselští politikové mají na problém mnoha jazyků v EU dosti smíšené názory. Na jedné straně tvrdí, že evropským institucím jazyky problémy moc nepůsobí a náklady na překlady jsou zanedbatelně malé. Na hlavu Evropana podle nich připadá na překlady jen 2,3 € za rok a to je tak asi cena jednoho piva.

Na druhé straně hlásají řešení jazykových problémů takzvanou mnohajazyčností. Každý občan by se mimo vlastního mateřského jazyka měl naučit ještě dva další a tím bude jazykový problém v EU definitivně vyřešen.

Abychom to mohli posoudit zamysleme se nad tím důkladněji. Začneme tedy tím jazykem.

Co to vlastně ten mateřský jazyk je?

Slide: **Co je mateřský jazyk?**

Každý i ten sebe hloupější člověk se naučí svůj mateřský jazyk poměrně dobře.

Prý je to tak překvapivě snadné, že jazykovědci jako třeba známý prof. Chomsky a jeho žáci jako Steve Pinker tvrdí, že gramatika je vlastně vlastnost vrozená. Jiní tvrdí, že to tak není. Já bych to srovnal s jinou schopností jakou je třeba chůze.

Jistě má každý vrozené nohy, kosti, svaly a mozek, který je může ovládat.

Chůze samotná zřejmě vrozená není. Chodíme sice dopředu, ale bylo by možné chodit do boku, jak to dělá krab, nebo dozadu jako rak, nebo skákat po obou jako vrabec, nebo po čtyřech, což je rychlejší, jako jaguár, nebo i chodit po rukách. To by asi bylo málo praktické, měli bychom špinavé ruce, vypadávaly věci z kapes, ale mohlo by to vyhovovat rošťákům, kteří by se chtěli holkám dívat pod sukně... Tedy typ chůze je vybrán, podle toho, co je vhodnější v praxi. Podobně bych to viděl i s těmi jazyky.

Je zvládnutí mateřského jazyka opravdu tak snadné?

Dítě začíná rozumět velmi brzo.

Než jde do první třídy, umí svůj jazyk mnohem lépe, než my dospělí budeme kdy schopni se naučit cizímu jazyku i po dlouhých létech úsilí. Spočítejme si však čas, který dítě k naučení jazyka potřebovalo.

Celková doba jazykové expozice v prostředí rodného jazyka je obrovská. Když nebudeme počítat dobu spánku a odpočteme řekněme dvě hodiny naprostého mlčení denně, dostaneme se při dovršení věku šesti let na celkových 30 000 hodin velmi intenzivního jazykového kurzu. A je to kurs mnohem intenzivnější, než si mi dospělí kdy pro učení cizího jazyka vůbec můžeme dopřát. Dítě je totiž stále ponořeno do svého jazyka. Matka s dítětem stále mluví a opravuje ho. To stejné činí všichni ostatní v rodině. Otec,

sourozenci, babička s dědečkem, děti ve školce. Při všech těch pohádkách čtených z knih, poslouchaných v radiu, televizi i jinde dítě pořád slyší a říká podobné věty a je okamžitě svým okolím opravováno. Intenzivnější jazykový kurs si lze jen stěží představit. K zapomínání naučeného prakticky nedochází! A i přes to předškolní dítě neumí ani číst, ani psát, ani pořádně rozumět textu, natož se z něho umět učit. Jazykový kurs pro dospělé v jazykovce při obvyklých dvou hodinách týdně by musel trvat 400 let, aby dosáhl stejné doby expozice a praxe, které má každé předškolní dítě.

K zvládnutí jazyka je však potřeba mnohem víc. To se učí žáci ve škole a v devatenácti, když opouštějí gymnázium, by již měli svůj mateřský jazyk ovládat. Že tomu tak vždycky není víme ze zkušenosti. Nicméně tito mladí lidé byli doslova ponořeni do svého jazykového prostředí po dobu asi 100 000 hodin. To je ekvivalent 1200 roků jazykového kursu pro dospělé.

Divíte se, že nám cizí jazyky jaksi nejdu?

Slide: Jazykový trénink

Mám pro vás ještě další jazykový šok! Víte, kolik slov vyslovíme za den? Výzkumy ukazují, že průměrná žena za den vysloví 15 500 slov. Jsou ale i takové dámy, které to hravě dotáhnou i na čtyřicet tisíc. Kupodivu i průměrný muž na tom není o moc hůř, neboť za den vysloví asi 14 500 slov. To je mohutný trénink jazyka. Nemyslíte? Opakování je matka moudrosti, jak se říká. Kolik slov vyslovíte denně ve vašich dvou cizích jazycích, jak si to přejí úředníci v Bruselu? Divíte se, že nemáte v cizím jazyce ani zlomek té hbitosti, přesnosti vyjadřování a rychlosti chápání, jako máte ve svém mateřském jazyce? A to ani nemluvím o schopnosti, rychlosti a kvalitě písemného projevu v cizím jazyce.

Není divu, den má jen 24 hodin a dvěma pánům nelze sloužit.

Myslím, že je jasné, že naučit se cizí jazyk v kvalitě mateřského jazyka je již z uvedených důvodů nemožné. Lidé, kteří se důkladně cizí jazyky učí celý život a používají je profesionálně, vám to bez výjimky potvrdí. Je též zcela zřejmé, že získané jazykové znalosti se jen velmi těžko udržují na dosažené úrovni kvůli nedostatku praxe. Výroky jako dobrá, nebo perfektní znalost cizího jazyka je nutno hodnotit z pohledu těch, kteří znají cizí jazyk chabě, nebo ho neznají vůbec.

Evropská stupnice hodnocení stupně znalostí cizího jazyka od A1 do C2 ukazuje dostatečně, jak rozdílná může být úroveň znalostí cizího jazyka. Přičemž i ten nejvyšší, těžko dosažitelný stupeň C2, je na hony vzdálen od kvality znalosti mateřského jazyka.

Podívejme se teď podrobně na komunikační budoucnost, kterou nám připravuje Evropská unie.

Oficiální strategie pro komunikaci v EU, ve které je dnes 23 úředních jazyků a na šedesát dalších neúředních, je politika mnohajazyčnosti. Podle ní, by se každý občan států EU měl vedle svého mateřského jazyka naučit ještě dva další cizí evropské jazyky. Komisařka z Kypru, paní Vassiliou, to má přímo v programu a má na to dohlížet. EU nabádá členské státy, aby výuku cizích jazyků zintenzivněly a daly jí větší prioritu při výuce. Investovali do ní víc vašich peněz a hlavně vašeho času!

Slide: Jazyková politika EU je neúčinná!

Proč? Při dvaceti třech jazycích v EU a znalostí i třech jazyků, komunikace už z početního principu nemůže fungovat. Jak se Čech znající německy a slovensky domluví s Francouzem mluvícím ještě španělsky a italsky? Jak vidíte, nedomluví se. Takových neúspěšných kombinací je spousta. Podle politiky Bruselu a bude li zachována rovnost všech jazyků, což je zaručeno smlouvami, se člověk domluví jen s každým sedmým obyvatelem EU. S větším počtem jazyků po budoucím rozšíření EU to bude jen horší. Tedy ani naučení se dvou dalších cizích jazyků na komunikaci v EU nestačí. My Češi máme velmi dobrou historickou zkušenost, jak to s učením jen jednoho cizího jazyka němčiny nakonec dopadlo. A to byl za Habsburků národ tři sta let poněmčován tak intenzivně, že větší tlak si nelze vůbec představit. A přesto se německy naučilo jen asi 15 procent obyvatel a to byla převážně vrchnost a její úředníci! Natož, abychom se teď naučili každý hned dva cizí jazyky.

Slide: Jazyková politika EU je velmi drahá!

Podle statistik EU, v roce 2006 všechny státy EU vynaložily celkem 553 miliardy € na všeobecné vzdělání. Výuka cizích jazyků v něm představuje asi 10 až 15 % z celkových výdajů. Například u nás se cizí jazyky, (převážně angličtina) vyučují celkem 550 hodin, což představuje 11 % celkových nákladů na školní výuku. V celé EU to dělá 55 až 80 miliard €. Samozřejmě v tom nejsou zahrnuty mnohé další výdaje, které je též nutno nepřímou financovat, jako výuka budoucích učitelů jazyků atd. Další jazykové výdaje se skrývají pod privátním vzděláváním jazyků, výukou jazyků podporovanou firmami a mnoho dalších s jazyky spojených výdajů.

Minimálně lze tyto náklady vyčíslit asi na 105 až 135 miliard € ročně. Kdyby do toho však byla započítána i pracovní hodnota investovaného času byť jen u dospělých, vyšla by mnohem větší čísla. Váš čas je věnován zdarma!

Avšak zdaleka nejdražší jsou všechny ztracené příležitosti, které se kvůli nekomunikaci neuskuteční. Zde se jedná o čísla vsutku astronomická.

Slide: Jazyková politika EU je škodlivá.

Jak může někdo říct, že učení se jazykům je škodlivé? Vysvětlím. Jazyky slouží ke komunikaci, což není nic jiného, než přijímání a předávání užitečných informací.

Učitel národů před několika sty lety říkal, neučte se jazyky, učte se raději věci. Ten pan Komenský měl pravdu! Abyste mohli něco rozumného komunikovat, musíte nejdřív něco v hlavě mít. Ten, kdo nic v hlavě nemá, by měl raději mlčet. Do té hlavy je to ale nutné dostat a na to je potřeba spousta času. Vyčerpám-li příliš mnoho času na studium a udržování jazyků, nezbude mi čas na další obory, které mohou být ještě důležitější pro úspěch ve studiu, v povolání, v životě atd. V době, kdy množství znalostí roste exponenciálně, nelze doporučit nikomu, aby se učil méně. To by dopadlo špatně. Již dnes trvá každému mladému člověku mnoho roků, než dosáhne úrovně produktivity, vědomostí a zkušeností odpovídající dnešnímu nutnému stavu profesionálních vědomostí. Tato nutná doba přípravy se bude stále prodlužovat a někdy v budoucnu dosáhneme profesionální kompetence třeba jen rok před odchodem do důchodu.... Nelze tedy zaujmout stanovisko, že času je hodně a lze jím plýtvat. Odpovědní lidé v EU by si to měli dobře uvědomit. Jedná se o naše přežití v dnešním, silně konkurenčním světě.

Již dnes jsou na příklad znalosti přírodních věd u mladé generace na katastrofální úrovni a bude hůř.

Slide: Jazyková politika EU je diskriminační.

Nemusíme být zrovna superinteligentní, abychom pochopili kam jazyková politika EU vlastně míří.

Je nad slunce jasnější, že pokud budou všechny evropské jazyky rovnocenné, tak se v EU prostě nedomluvíme. Tedy, aniž by to politici jasně vyjádřili, chtějí, aby jeden jazyk byl rovnější a myslí tím angličtinu. Veřejnost s tím jako s fatalitou většinou souhlasí. Jenže toto řešení má mnoho velmi závažných háčeků.

Slide: **Jazyková politika EU je proti zásadním právům EU!**

Bruselská jazyková politika zcela likviduje základní princip rovnosti občanů všech členských států na celém území unie. Dá se mluvit o zachování principu rovnosti, když jeden národ bude moci používat svůj mateřský jazyk a ušetřit spousty času, který bude třeba využívat ke zvýšení profesionálních znalostí? Mezitím se všichni ostatní budou celoživotně věnovat stálému učení se angličtiny a opakovat tento složitý jazyk, aby si udrželi aspoň trochu přijatelnou úroveň.

Ale i pak nebudou schopni při jednání, studiu, prosazování svých cílů, obsazování vedoucích míst ve firmách, jak v mateřské zemi a tím míň i v zahraničí konkurovat proti stejně kompetentním kandidátům se znalostí angličtiny jako mateřského jazyka. Výhoda komunikace v mateřském jazyce je zcela zásadní. Velká většina ostatních národů bude tvořit druhou horší kastu méně cennějších sekund class Evropanů vedle anglofonní elity.

I zcela prostý člověk by nepovažoval za spravedlivé, kdyby jedno hokejové mužstvo dostalo podstatně menší hokejky, než to druhé. V této životně mnohem důležitější situaci to máme přijmout? Vždyť se nejedná v podstatě o nic jiného, než o jazykovou kolonizaci, nebo jazykový imperialismus, jestli chcete.

Přijetím jakéhokoliv národního jazyka jako unijního jazyka se automaticky dostaneme do stavu věčné podřadnosti a poníženosti secondhand Evropana! To nikdy nesmíte dovolit!

Slide: **Mají druhořadí Evropané mlčet?**

Dnes je v EU 500 milionů obyvatel. Dvě sta milionů mluví jazyky germánskými pro ty je angličtina velmi příbuzný jazyk, jako pro nás slovenština nebo polština atd.

Pak je v EU na dvě sta milionů lidí, kteří mluví jazyky románskými. Pro ně je to již podstatně těžší. Nicméně je skutečností, že minimálně čtyřicet procent slov v angličtině pochází z románských jazyků. Píší se stejně a vyslovují se pravidelně (namísto –sion , -šn) Příklady: nation, domination, votation, elevation, vegetation, emotion, celebration, unification, negotiation, atd.) Tedy pro mluvčí románských jazyků je tu alespoň nějaká výhoda.

Nejhůř je na tom ten zbytek asi sta milionů občanů jazyků slovanských a jiných. Ti budou tedy při řešení evropského komunikačního problému navždy obětováni? Přitom, když nebudeme krátkozrací a uvědomíme si, že v budoucnu se EU může rozšiřovat jedině na východ (na západ je už jen voda...), tak se populační poměry v EU dramaticky změní. Najednou budeme mít v EU na tři sta milionů obyvatel se slovanským mateřským jazykem a ti pak budou tvořit s odstupem tu největší jazykovou skupinu!

Naprostá většina občanů národů Evropy nemůže a ani nesmí Bruselem navrhované řešení přijmout.

Všichni velmi dobře víme, že slovensky rozumíme téměř všechno i s minimální námahou a aniž bychom trávili mnoho času studiem tohoto jazyka. Je to proto, že slovenština je příbuzný slovanský jazyk a tudíž ji snadno pochopíme. Stejná blízkost je i mezi jazyky germánského nebo románského původu.

Připravil jsem zde příklad, který vám to jasně dokáže:

Slide: **Slovanské jazyky se podobají**

Vezmeme jednoduchou větu česky a slovensky:

Mám chléb a máslo a piji teplé mléko ze sklenice.
Mám chlieb a maslo a pijem teplé mlieko z pohára.

Vidíte naprostou podobnost. I sklenice a pohár jsou v podstatě srozumitelná synonyma.

Slide: **Germánské jazyky také**

Anglický a německý text též dáme pod sebe:

I have bread and butter and I drink warm milk from the glass.
Ich habe Brot und Butter und ich trinke warme Milch aus dem Glas.

Vidíte tu holou skutečnost? Lidé s germánským jazykem porozumí angličtině stejně snadno jako my slovenštině!

Slide: **Zde podoba žádná**

Ted' srovnajme angličtinu a češtinu. Zde je podoba nulová.

Ve francouzštině to zní zcela jinak:

J'ai du pain et du beurre et je bois du lait chaud d'un verre.

Ve španělštině je to také jiné:

Tengo pan y mantequilla y bebo la leche caliente de la copa.

Proč máme připustit, aby většina obyvatel EU měla v EU budoucnost těch méně privilegovaných?

Proč mám pořád něco proti angličtině?

Já nemám proti angličtině vůbec nic. A ani bych mít nemohl, poněvadž angličtina, jako ostatně každý národní jazyk, je zásadním identifikačním principem národa. Jelikož je nutné každého člověka si vážit jako osoby, musíme si vážit též jeho jazyka, který je kořenem jeho národního identity, cítění a kultury.

Od deseti let se dobrovolně angličtinu učím a dennodenně ji používám. Za těch uplynulých 55 let ji již tedy trochu znám. Ostatně k ní přibyla i řada dalších jazyků, takže mohu, aspoň podle zkušeností na vlastní kůži, mně známé jazyky srovnávat.

**Slide: Angličtina je jako mezinárodní jazyk krajně nevhodná
Angličtina je pro funkci mezinárodního jazyka naprosto nevhodná.**

Svědčí pro to velmi pádné argumenty. Byla by to velmi dlouhá řeč, ale několik důvodů přece jen uvedu ihned.

Vyslovovaná a psaná angličtina jsou tak rozdílné, že je nutno se de facto učit jazyky dva, ten mluvený a ten psaný. Sami Angličané mají s psaním vážné problémy. A proto pořád hláskují... Mladí Angličané potřebují dva roky navíc, aby zvládli psát aspoň tak kvalitně jako jiné národnosti.

Angličtina se zdá být velmi snadná ze začátku, ale to je klam. Ve skutečnosti je to velmi těžký jazyk, protože zdánlivou gramatickou jednoduchost nahrazuje velká nepravidelnost ve všech směrech. Angličtina má čtyři stovky nepravidelných sloves, čtyři tisíce ustálených rčení (idiomů), často nelogické předložkové vazby a mnoho dalších problémů. Tato situace vznikla pohnutým historickým vývojem, kdy každý dobyvatel Anglie tam ponechal své jazykové stopy. Proto má angličtina několikanásobek slov, proti jiným národním jazykům. To přesnost vyjádření vůbec nezlepšuje, ale podstatně ztěžuje zvládnutí tohoto jazyka. Málokdo ví, že angličtina má dvacet samohlásek, proti pěti samohláskám ve většině ostatních jazyků. Toto způsobuje špatnou srozumitelnost angličtiny pro jiné národy. Vysvětluje to známou zkušenost, že se anglicky snadněji domluví cizinci mezi sebou než s Angličanem. To mohu sám též jen potvrdit. Představte si, kdyby vám v češtině někdo nahrazoval některé hlásky jinými. Co třeba namísto l by říkal r a tak podobně.

Angličtina trpí obrovskou polysemií, to znamená, že jedno slovo má mnoho významů. V tisícovce nejpoužívanějších slov má každé v průměru 27 významů. Porozumění je možné jen z kontextu, když víme, o čem se hovoří. Toto tvoří nepřekonatelnou bariéru při strojové práci s angličtinou a vyhledávání informací. Je to zásadní brzda při rozpoznávání smyslu informací a zavádění umělé inteligence. Dnes si toto nikdo ještě neuvědomuje, ale bez vyhledávání informací podle smyslu se v budoucnu neobejdeme a vyhledávání informací podle klíčových slov se v budoucnu bude zdát tak neúčinné jako dnes sklízet obilí srpem.

Těch argumentů je mnoho a každý, kdo zná cizí jazyky si je snadno vyhledá na Internetu sám.

K dnešnímu rozšíření angličtiny vůbec nedošlo kvůli jejím kvalitám, ale kvůli nedávné ekonomické a politické nadvládě anglicky mluvících národů, která nyní postupně končí. Nelze říci, že je nutno angličtinu zvolit, protože je už rozšířená. To je špatný argument.

Dříve byly rozšířené jiné jazyky a přesto se neudržely. Také římské číslice byly, dá se říct, celosvětově rozšířené a přesto byly nahrazeny arabskými.

Zaplať pán bůh, že to naši předkové udělali. Zkuste si vydělit dvě římská čísla!

A římská čísla neznají nulu. V dnešní digitální technice představují nuly polovinu číslic. Kde bychom byli bez nul! I my musíme být tak moudří, abychom nezahradili budoucnost nám i našim dětem špatně zváženými rozhodnutími.

Slide: Žádný národní jazyk se nemůže stát mezinárodním.

Všechny národní jazyky nasbíraly za roky svého používání obrovské množství nepravidelností a nelogičností. Pravidelností je desetina, nepravidelností devět desetin. Žádný národní jazyk se proto nehodí jako mezinárodní komunikační nástroj vysoké úrovně. Takový, který by podobně jako arabské číslice zajistil úspěšný budoucí vývoj lidstva.

Dalším problémem použití národních jazyků je, že jsou základním identifikačním faktorem národů. Občané každého národa potřebují identifikační jazyk, který by je spojoval. Tím se odlišují od ostatních národů. Různé národní jazyky ve stejném státě podle zkušeností přinášejí závažné problémy. Proto zcela zásadně nemůže být žádný národní jazyk evropským komunikačním jazykem. Evropan neangličan se přece nemůže evropsky identifikovat jako Angličan. To postrádá zdravý rozum a hraje velkou roli. Naopak společný nenárodní jazyk k identifikaci evropanů sloužit může a dokonce může být silným zdrojem pocitu kontinentální evropské sounáležitosti a koheze.

Slide: Nutné kvality mezinárodního jazyka

Jaké kvality musí mít mezinárodní jazyk?

Jazyk, který potřebujeme, musí mít spoustu vhodných vlastností. Tento jazyk musí být zcela pravidelný. Musí být fonetický a snadno vyslovitelný pro všechny. Musí se stejně číst, jako vyslovovat. Musí mít logickou gramatiku a strukturu. Musí být logicky postavený. Musí mít všeobecně známé slovní kmeny. Musí být jednoznačný a přesný, tak aby smysl vycházel z vět a ne z dohadů o tom, co chtěl kdo říct. Musí být snadno zvládnutelný. Musí mít i mnoho dalších kvalit, které zde z časových důvodů nelze vysvětlit. Tento jazyk musí umožnit společnou identifikaci pro všechny občany dnešní a budoucí EU.

Je taková perla vůbec k nalezení? Logicky vás napadne, takový jazyk musí být jen umělý. Umělých jazyků byly vytvořeny stovky, ale žádný se neujal. Jazyk musí mít totiž jakousi vnitřní strukturu, bytost, duši, kterou, jako u té lidské lze jen těžko identifikovat, ale bez které je tělo neživé... Ideální jazyk bude takový, který vznikne z používaného jazyka potřebnou úpravou, eliminací nepravidelností a redukcí prvků a struktury na plně funkční minimum. Je to jako kdyby moudrý zahradník vzal bujně a nepravidelně rostoucí strom a odřezal vlky a nepravidelné výrůstky, narouboval větve na místech, kde chyběly. Vznikla by tak pravidelná, logická koruna, která bude dávat kvalitní plody a kterou bude možné snadno udržovat. Bude někdo takto upravený strom považovat za umělý?

Slide: Taková perla existuje již 124 let!

Jak takový jazyk funguje ukáži v příštích třech minutách. Je to dost času na osvojení si většiny gramatiky této možná budoucí evropštiny.

Všechna podstatná jména mají koncovku –o, patro

Všechna přídavná jména mají koncovku – a, bela

Všechna příslovce mají koncovku – e, sane

Otázka se tvoří vždy pomocí cu

Množné číslo se tvoří přidáním –j

Čtvrtý pád (předmět) se tvoří pomocí koncovky –n
 Všechny infinitivy sloves mají koncovku – i , vidi
 Všechny rozkazy mají koncovku –u, lernu!
 Všechny podmiňovací způsoby mají koncovku – us, vidus
 Minulý čas má koncovku – is
 Přítomný čas má koncovku – as
 Budoucí čas má koncovku –os
 Zápor se tvoří pomocí ne - Mi ne venos.

Pomocí několika desítek předpon a přípon lze snadno a logicky vytvořit tisíce nových slov podle potřeby.

Například předpona – mal znamená pravý opak. Maljuna, malbona, malsana, malgranda atd.

Přípona –in: znamená vždy ženský ekvivalent. Patro – patrino, amiko – amikino

Pro mne po celoživotní bitvě s různými jazyky to byl zážitek podobný zázraku. Ano takový jazyk byl vytvořen před 124 lety. Vznikl zjednodušením existujících jazyků (hlavně angličtiny) až na nejnужnější minimum. Nakonec zbylo jen pouhých šestnáct gramatických pravidel. Slovní zásoba nebyla vytvořena uměle, ale byla vybrána podle četnosti užití v různých evropských jazycích. Toto bylo velmi moudré, neboť se využila přirozená a osvědčená vyjadřovací schopnost jazyků. Tak byl využit základ, který tvoří hluboký, historický kořen většiny evropských jazyků. Tedy žádná loterie s kombinací písmenek a hlásek, která si nelze zapamatovat. Vybráno bylo jen to, co se již historicky osvědčilo. Odvozování nových výrazů bylo provedeno pravidelně pomocí předpon a přípon. To používají i národní jazyky, ale poněvadž to nedělají pravidelně, musíme se každý případ učit zvlášť. Pravidelnost je velmi důležitá, neboť je-li odvozování slov pravidelné, lze snadno a správně porozumět i slovům, která jsme doposud nikdy neslyšeli. Snižuje to na pouhý zlomek nutnost zapamatovat si tisíce slov, čímž jak známo angličtina přímo oplývá.

Slide: **Zvládne se za desetinu času**

Výsledkem je jazyk, který lze zvládnout za pětinu až dokonce desetinu času a který se tak snadno nezapomene, protože potřebuje jen pár pravidel a žádné výjimky nezná. Jestli se musím naučit jen pár set slovních kmenů a z nich mohu logicky odvodit tisíce dalších slov, tak to znamená obrovskou úsporu nákladů na výuku, času na zapamatování a mnoho dalších výhod. Snadno a dlouho se pamatuje. Náklady na osvojení takového jazyka jsou řádově nižší. Dá se počítat s tím, že se takový jazyk naučí i vrstvy populace, které by nikdy angličtinu nezvládly. Umožní se tak za levný peníz komunikace napříč Evropou a později zajisté i v celém světě.

Další příklad ukazuje jak ekonomicky se dají využít přípony s jediným slovem ve srovnání s angličtinou i s češtinou.

Slide: **Pravidelné přípony násobí slovní zásobu**

manĝi	to eat	jíst
manĝas	eats	jí
manĝis	ate	jedl
manĝos	will eat	bude jíst

manĝo	a meal	jídlo
manĝaĵo	food	potrava
manĝado	eating	jezení
manĝejo	dining hall/room	jídelna
manĝujo	container for food	jídelní miska
manĝiloj	silverware	přibory
manĝebla	edible	jedlý
manĝinda	worth eating	k jídlu vhodný
manĝeti	to snack	zakousnout si
manĝegi	to feast	hltat, žrát
manĝaĉi	to eat badly	jíst neslušně
manĝema	interested in eating	milovník jídla, labužník
manĝanto	eater, diner	jedící

Stačí pouhá znalost slovního základu a pravidelný smysl přípon a už porozumíte i zcela neznámým výrazům. Pochopitelně je také snadno aktivně vytvoříte.

Geniální a mimořádně přesná jsou zájmena a příslovce. To je noční můra většiny jazyků. Zde je to logické a jednoduché: Z patnácti písmen se jich odvodí 50.

Slide: **Zájmena ovál**

Není zde čas vysvětlit další detaily, ale vidíte zde již větší část pravidel gramatiky a funkce. Po zvládnutí těchto velmi snadných základů a naučení se pár stovek slovních základů už můžete rozumět běžnému hovoru a s trochou cviku i začít mluvit. Moje desetiletá vnučka Leonie 10 let začala rozumět a tvořit věty po deseti hodinách výuky. Používáme metodu, která používá jen 5 stran A4 jako jedinou učebnici pro výuku evropštiny v normálním rozsahu pokrývajícím běžné životní potřeby! To je u jiných jazyků naprosto nepředstavitelné!

Tento jazyk je zázrak, na který tak dlouho čekáme.

V EU máme asi 100 milionů žáků a studentů. Za maximálně dva roky a jen s desetinou nákladů, které investujeme na angličtinu, budeme mít v EU sto milionů mladých, kteří se všude budou moci domluvit. To není sen, to je zcela reálná možnost! Snadnost pravidelného jazyka umožní komunikaci celé populaci EU a ne jen malé menšině, jak je tomu dnes. Proto je toto řešení v pravém smyslu demokratické a nevylučuje ani ty občany, kteří vyššího vzdělání nemohou dosáhnout.

Politici nevědí, nebo nechtějí.

Je škoda, že jazyková zkušenost politiků je tak prachmizerná a že jejich znalosti problému komunikace jsou mikroskopické. To je důvod, proč nechápou souvislosti a odmítají vůbec problém vidět, natož něco konstruktivního udělat pro své voliče.

V minulosti jsme měli hodně rozruchu okolo Lisabonské smlouvy. Ta má mít pro EU zcela zásadní význam a bruselští politici se obávali, že ji přes opozici Irů i českého presidenta snad ani neprotlačí.

Nikdo si ale zřejmě nevšimnul, že ve smlouvě chybí jedno zcela zásadní právo.

Právo tak zásadní, že vůbec všechna ostatní udělená práva občanů evropských států zcela podmiňuje. Víte, jaké právo mám na mysli? Je to právo na komunikaci.

Je zřejmé, že kde se nemohu dorozumět, mám asi stejná práva jako nemluvně. Teoreticky ano, prakticky ale vůbec ne. Je zcela nesmyslné myslet, že se k tomu, aby mohl uplatnit své právo na celém území EU nemůže naučit 23 oficiálních rovnoprávných jazyků. Na tlumočníka asi moc lidí peníze nemá.

Pro průměrného Čecha to tedy znamená, že bez možnosti komunikovat, může prakticky využít svá evropská práva jen na českém území. To je jedna padesátina plochy EU. Tedy nic moc, že ano?

Slide: **WIN WIN situace. (2 x)**

Kdo bude angličtinu ze všech sil propagovat je zřejmé. Když jednomu národu jazykový obchod přináší stovku a možná i víc miliard € ročně, bude se bránit takový obchod ztratit. Britský premiér Gordon Brown slíbil světu 750 000 učitelů angličtiny. Je to opravdový lidumil.

O tolik nezaměstnaných bude mít míň. Navíc i zcela průměrný Angličan, zná angličtinu mnohem lépe, než náš vysokoškolský jazykový absolvent. Obchodně je to také výborné. Na kšeftu je potřeba se domluvit. Je výhodné nechat se učit své potenciální klienty angličtinu na jejich vlastní náklady časové a finanční a v ušetřeném vlastním čase se věnovat důležitějším záležitostem. Že toto nakonec nevyjde lze očekávat. Kurzy čínštiny již v EU začínají...

Situace je už po desetiletí podstatně stejná. Jen max. deset procent světové populace ovládá angličtinu do určité míry. Víc to nebude ani v budoucnosti. Takže Britové mohou komunikovat jen s desetinou EU a světové populace. Při zavedení společného jazyka, který nemá nevýhody národních jazyků, by sami Angličané na tom vydělali, neboť by se mohli domluvit s desetkrát větším počtem Evropanů i pozemšťanů!

Evropské státy by za zlomek investovaných peněz dosáhly mnohem větší jazykové komunikace u mnohem početnějším počtu obyvatel. Mohly by tak umocnit potenciál spolupráce ale i vzájemného poznávání národů mezi sebou, což je proklamované bohatství EU, které se za nynější situace nedaří využít. Také informační potenciál by se umocnil.

Vznikne poklad lidského vědění, ze kterého budou moci čerpat VŠECHNY NÁRODY SVĚTA. Do vývojových zemí nebude potřeba posílat ročně pět set miliard € na pomoc. Při dostupnosti informací ve snadném jazyku se vzdělají sami a také si sami pomohou mnohem účinněji, než s naší nekonečně dlouho trvající pomocí.

Pravidelná a logická struktura umožňuje myslet racionálně a tak usnadňuje učení i neязыkových oborů. To bylo prakticky prokázáno a je to zcela pochopitelné. To je ještě bonus navíc. Další závažný bonus je propedeutický efekt v učení se i jiným jazykům a předmětům. Uspořádaná struktura evropštiny pomáhá správně strukturovat i jiný učební materiál a výsledky jsou lepší. Toto bylo již několikrát prokázáno a je to vcelku logické.

Slide: **Nové myšlenky – velké dopady**

Komunikace bude mít mohutný dopad na Česko, EU i celý svět.

Vývoj lidstva bývá mohutně ovlivněn zdánlivě malými událostmi. Tak třeba vynález parního stroje přinesl průmyslovou revoluci a industrializaci, která navždy poznamenala celý vývoj lidstva. Koncem minulého tisíciletí vznikla digitální technologie, která umožnila novou informační technologii. Ta pak ovlivnila všechny oblasti lidského života. Bez internetu dnes

nelze v ekonomickém světě existovat. Přitom internet jsou vlastně jen pomyslné dráty, kterými teče informace.

Převážná většina informace je však v jazycích, kterým rozumí maximálně desetina obyvatel planety. Takže je nevyužita. K jejímu vytváření přispívá také jen malá menšina pozemšťanů. Průměrný český občan má faktický přístup jen k méně než jedné tisícině informací na internetu dosažitelných a jím poskytnuté informace jsou pro většinu lidstva ztraceny. Nedostatek v přístupu k informacím škodí již dnes. Zeptejte se sami sebe, proč již dávno v našich autech 150 let starý olověný akumulátor nebyl nahrazený lepším?

Proč již dávno nefungují palivové články? Proč již dávno nejsou levné solární články?

Proč se stále používají málo účinné motory v dopravě?

Proč lidstvo trpí nedostatkem vody, potravy a nemocemi? Vždy zásadní část informace nutná k řešení problému chybí!!!

Jsem pevně přesvědčen, že zavedení společného, lehce osvojitelného jazyka –Evropštiny (nebo kdo raději preferuje název esperanta) v Evropě a ve světě, by způsobil nejméně desetkrát větší efekt než zavedení Internetu a informační technologie. Byl by to doslova kvantový skok ve vývoji celého lidstva, který by zasáhl všechny oblasti lidské aktivity. O Panglotii mluvil již před několika sty lety i Jan Amos Komenský. Uzářl konečně čas?

Kdy už lidé konečně pochopí?

Neudělá se to ale samo. My i nová, nastupující generace se o to musí postarat. Je to ve našem vlastním zájmu a děláme to pro náš život a budoucnost našich dětí...

Výzva ke spolupráci. E-Lingvo a další.